

Izjava, izvzemlj... Uredništvo... ulica sv. Frančiška... Asiškega št. 20...

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent.

Po socialističnem kongresu v Hamburgu

Strnile so se torej internacionale 1., 2 in 2 1/2 v enotno fronto. V tozadnevni notici pred par dnevi pa smo že ugotovili, da se je krst nove internacionale vršil ob nekam čudnih znakih na nebu...

za vnanje stvari, Čičerin, na ženevski konferenci označil kot eminentno socialističen zakon! Češka spomenica ugotavlja nadalje, da je češko-slovaška socialna demokracija ugodno vplivala tudi na smernice vnanje politike...

stovskih krogi obžalujejo to dejanje. Napadalec je bil obsojen na zapor v trdnjavi. Senat proti odlokom-zakonom RIM, 30. Včeraj je senat nadaljeval razpravo o odlokih-zakoni. Sen. Albertini je kot prvi nastopil proti izdajanju odlokov-zakonov...

Danes popoldne bo kralj sprejel novo predsedništvo parlamenta. Ultimat državnih nameščencev BELGRAD, 30. Uprava glavnega saveza državnih uradnikov in nameščencev je izročila včeraj predsedniku vlade novo resolucijo...

odstranjevali goste iz kavarn in drugih lokalov. V lepkih pozivajo komunisti delavstvo, naj gre na ulico in se poslužijo samopomoči. Avstrija Internacionaliziranje Save DUNAJ, 30. Kakor poroča «Reichspost», je romunski poslanik v Parizu izročil mednarodni zrakoplovni komisiji zahtevo romunske vlade...

Italija Burna razprava v parlamentu o vladni politiki — Fašistovski poslanec Misuri napada voditelje stranke RIM, 30. V začetku včerajšnje seje je državni podtajnik za notranje stvari Finzi odgovoril na nekatera vprašanja...

zastavi dokazuje, da ne bo mogel fašizem postati predmet za izvoz, dokler bo istoveten z vlado. V sled to istovetnosti, ki je dobila svoj najlepši izraz v ustanovitvi velikega fašistovskega sveta kot organa vlade...

Jugoslavija Svečana otvoritev parlamenta BELGRAD, 30. Ker kralj še ne sme zapustiti sobe, se bo svečana otvoritev parlamenta izvršila brez prestolnega govora po čl. 52 s prečitanjem poslanice, odn. ukaza. Ta akt bo opravil ministrski predsednik Pašić v imenu ministrskega sveta...

Anglija Baldwin predsednik unijonistične stranke LONDON, 30. Na današnji seji unijonistične stranke, na kateri je bilo prisotnih nad 400 članov in jo je otvoril lord Curzon, je bil Baldwin soglasno izvoljen za predsednika stranke...

Nemčija 250.000 stavkujočih v ruhrski kotlini — Krvavi spopadi v Herdu BERLIN, 30. Položaj v Poruhru je prišel na mrtvo točko. Stavka se omejuje na okraje Bochum, Dortmund in Gelsenkirchen. Na vzhodu se je komunistično gibanje razširilo proti Duisburgu in Hambornu...

To nam dokazujejo krvavi dogodki v Porurju. Neznosna draginja je povzročila po nekod štrajke, ki so se razvili v pravcate pobune delavstva. V takih razmerah ni nič čudnega, če so množice zelo dostopne za nasilna dejanja. Komunistični agitatorji, imajo pred seboj svoj revolucionarni smoter, izrabijo vsako takšno priliko, da pozenejo delavstvo v dejanski boj in ga tako vzgoje za revolucijo. V nekaterih porurških mestih so se vršile te dni pravcate bitke med komunisti in meščani. Mrtvi in ranjeni gredo v stotine. Nemški nacionalisti, ki se trudijo na vse kriplje, da bi dali pasivni resistenci v Porurju nacionalistični vsenemški značaj, imajo v komunistih trdovratne in zagrizene sovražnike.

Ti nemiri skrbje nemške državnike, ker se utegnajo raztegniti tudi v nezasedene kraje Nemčije, drugič pa tudi zato, ker slabe nemški odpor proti Francozom. Nemci očitajo Francozom krivdo na teh dogodkih, ker so razpustili obrambne čete meščanov. Tudi jim očitajo, da simpatizirajo s komunisti in jih podpirajo, medtem ko so proti nacionalističnim organizacijam zelo strogi.

Je že mogoče, da vidijo Francozi radi, kako udarjajo komunisti po nacionalistih, tudi so ti nemiri zelo pripravni za to, da odvrncijo pozornost nemškega ljudstva od francoskega sovražnika. V istem času, ko igrajo Francozi v Porurju dvoumno vlogo proti komunistom, pa je užaljeni Poincaré podal demisijo, ker ni hotelo najvišje sodišče obsoditi komunističnih poslancev francoske zbornice.

In tako teče zopet človeška kri ob Penu. Število vdov in sirot se je pomnožilo, revščina raste, strasti in sovraštva so razpaljena, a izhoda ni videti nikjer.

Smrt Vorovskega ni imela nobenih hujših posledic razen tega, da je podžgale sovrašvo Rusije proti zapadu. Čičerin je poslal švicarski vladi precej ostro in očitajočo noto, ki je pa švicarskega ne sprejme, ker Rusija ni priznana in ker so bili ruski delegati le kot zasebniki v Švici. Na ta način se hoče opravičiti umor tujega delegata v deželi. Tudi značilno za današnje čase.

Anglesko-ruski spor se brzokone mirno poteže veld skrajne popustljivosti in miroljubnosti ruske vlade. Imenovanje novega ministrstva na Angleškem ne bo imelo nobene izpremembe v zunanji politiki Anglije. Lord Curzon je ostal še naprej zunanji minister in on bo tudi dopredel nit spora z Rusijo.

Lausanska konferenca se vleče v neizmernost. Turki kažejo še vedno prejšnjo bojevitost, na novo so postali bojevit tudi Grki. Zadnje dni se je v vsi resnosti govorilo o predstoječih bojnih spopadih med Grčijo in Turčijo. Grki so na novo organizirali svojo vojsko ter da komaj čakajo, kdaj se vržejo na Turke. Zavezniki so komaj zadržali bojevitost Grke, ki so se pa končno pogodili s Turki. Odstopili so jim mesto Karagač, Turki pa so se milostno odrekli vojni odškodnini, ki bi je seveda ne bili nikoli mogli izterjati od zadolžene Grčije. Za sedaj je šel ta strah mimo, vendar pa ni še zadnja nevarnost odstranjena.

Macedonija se nahaja v vojnem stanju. Stambulinski si je nadel težko in nevarno nalogo zatreti gibanje makedonskimi. S celo vojsko je moral nadoporne Makedonce in v večdnevni bitkah se mu je posretilo streti glavno moč upornikov, boji pa niso še končani. Tudi Jugoslavija je morala zavrniti več vpadov Makedoncev. Balkan je torej še vedno nemiren. Tudi iz Albanije prihajajo poročila o bojih med katoličanskimi in muslimanskimi Albanci.

To je v glavnem kratka slika današnje nemirne Evrope. Posledica vojne, posledica mirovnih pogodb, posledica politike šovinizma in sovraštva. Nazadnjaška duševnost surove sile ne pusti, da bi prišlo do normalnih, bolj človeških razmer. Vsi čutimo, da tako ne more dolgo trajati. Ali se bo našla pot sprave, ali pa mora priti do novih katastrof.

Madžari na delu

Ni ga naroda v Evropi, ki bi se tako težko dal in prilagodil novim razmeram, kot so Madžari. To ni nič čudnega če pomislimo na gospodsko vlogo, ki so jo igrali potomci Arpada v avstro-ogrski monarhiji, ali pa jo igrajo danes. Daleč od morja si je znala Budimpešta izvozovati dohod k morju ter postala tako pomorska država. Sanje madžarskih imperialistov pa so šle še dalje. Zahtevali so zase Bosno in Hercegovino ter se pripravljali tudi na posest Dalmacije. V danem trenutku bi se bili spretno poslužili agitacije Hrvatov za priključitev Dalmacije h Hrvatiski in Slavoniji in tako bi bila Ogrska polagoma izpodrinila Avstrijo iz dalmatinskega obrežja in postala »velesila«.

Agrarni spor s Srbijo, ki je moral končno dovesti do vojne, so Madžari vzdrževali, ker so morali uničiti prej Srbijo, ako so hoteli ustvariti svojo premoč nad jugoslovenskimi deželami, tako bogatimi na prirodni bogastvih.

Ogrska država, lepo zaokrožena in naravno zavarovana po Karpatih z izgledom na sijajno bodočnost po utručenju imperialističnih težej proti jugu je laskala slednjemu Madžaru. Zato ni bilo nobenega odpora od strani ljudstva proti vladi svojih magnatov. Slavna preteklost, še bolj slavna sedanjost, prslavna bodočnost tako so govorili in se naslajali Madžari v tistih zanje tako zlatih časih.

Namesto vsega tega pa današnja mizerija. Nekdanja ponosna država je obstreljena in omejena na samo pretežno madžarske kraje. Tudi obmejni narodi se nahajajo

pod okriljem svojih narodnostnih držav. In v največjo nesrečo za Madžare prebivajo ti narodi ravno v tistih krajih, ki so zelo bogati bodisi po rodovitni zemlji, bodisi po podzemskih zakladih. Tako so izgubili Madžari kot vladajoči narod največje vire za izmogočanje blačenih narodov in bogatenje sebe.

Vsled tega se je izpremenil tudi gospodarski položaj madžarskega naroda, ki je navezan skoraj izključno na agrarne produkte svoje dežele. Madžarska industrija je izgubila s Sedmograško in s Karpati mnogo, zato je industrijske pasivna, to se pravi da mora uvažati industrijske izdelke iz tujezemstva. Na agrarnih produktih bogata dežela pa je vsled nespametne politike svojih megalomanskih državnikov obdana od samih sovražnih sosedov, ki so dvignili stroge in neprodorne carinske meje okoli nje.

Novi politični in ekonomski položaj, posledice svetovne vojne, komunističnega eksperimenta in rumunske okupacije pa je uničil finančno moč dežele. Iz sedanjega neznosnega položaja je mogoče izhodi le s pomočjo tujezemskega kapitala. Sosedna Avstrija, ki je še več izgubila nego Madžarska in ki je veliko ubožnejša, je pokazala, kako je mogoče dvigniti še tako zavoženo gospodarstvo in v financio. In ta zgled je napotil tudi madžarske državnike, da so se začeli zanimati tudi za to vprašanje svoje dežele.

Zakaj do sedaj so bili Madžari z vsemi svojimi silami na delu, da bi zboljšali svoj politični položaj ter dosegli kakšno korekturo svojih pristržnih meja. Zato so že takoj po polomu spletkarili pri vseh ententnih državnikih, da bi jih prepričali o nemožnosti take razdelitve zemlje, ki je bila posledica njihovega poraza. Skratka: vodili so sovražno politiko proti vsem obmejnim državam, ki so se okoristili z njihovimi nekdanjimi zemljami.

Vsled te politike so bili neizogibni razni incidenti, od katerih so Madžari pričakovali, da bodo vzbudili pozornost entente, ki bo posegla vmes ter razsojila njim v prilog. Tudi so neprestano upali in se upajo, da bodo povojne težkoče ugonobile obmejne sosedne države in da nastopi prej ali slej čas, ko se vnovič polaste nekdanjih zemelj in hlapcev.

Toda ta politika fantazije ni rodila nobenih dobrih posledic. Narobe: madžarski mejaši so se strnili v zvezo, ki je v glavnem naperjena proti vsakim morebitnim poskusom Madžarov vzpostaviti prejšnji režim. Ponesrečenje dveh »izletov« pokojnega Karla Habsburškega dokazuje nezmišelnost madžarskih visokih upov.

V zadnjem času pa so se začeli zanimati madžarski državniki za bolj realno politiko. Posledice dosedanje trme so se pokazale na gospodarskem in finančnem polju. Le okolnosti, da je Ogrska agrarna dežela, se imajo dosedanji madžarski politiki in državniki zahvaliti, da se drže še ostanki ljudskega blagostanja, sicer bi bili že davno izginili s pozorišča.

Ogrska išče gospodarske pomoči pri ententi. Zadnje potovanje grofa Bethlena v Rim in drugod je imelo namen otipati teren za posojilno akcijo, ki jo namerava podvzeti Budimpešta. Vsaj tako je razglašeno. Poleg tega se gre za izhod na morje. Zatorej je bil Bethlen v Rimu, da se pogaja z Mussolinijem glede reškega pristanišča, ki se ga nameravajo posluževati Madžari. Glede te zadeve se bo morala ogrska vlada pogajati tudi z Jugoslavijo, sicer ne pridejo Madžari do Reke, kajti pot do morja gre preko Jugoslavije. Ogrji bodo pač morali ugrizniti tudi to kislj jabolko in se sporazumeti s svojim južnim sosedom.

Tudi se je v zadnjem času čulo, da namerava grof Bethlen posetiti vladne predstavnike obmejnih držav. Te vesti so bile potem zanikane, vendar pa je jasno, da ne bo Madžarska prav nič dosegla, dokler se ne potrudijo, da usmerijo svojo politiko na mirno pot. Če pa bodo še dalje spletkarili proti svojim sosedom, ali pa jih celo izživljali z obmejnimi napadi, kakor se je že večkrat zgodilo, bodo še taki napori budimpeštanske vlade po gospodarski obnovi s pomočjo inozemstva zaman.

Amerika ima mnogo denarja in bi ga rada posodila, toda manjka takih strank, ki bi bile solventne. Prvi pogoj zaupanja pa je mir. V interesu Madžarske je, da se sprijazni s svojim sedanjim položajem in končno revidira svoje stališče napram obmejnim državam. To spoznanje je začelo polagoma objemati tudi nekatere ogrske voditelje. To nam dokazuje deloma zadnja gospodarska obnovitvena akcija madžarske vlade.

Dr. Vladimír Dvorníkovíc (Zagreb*)

Misli o slovanskem filozofskem shodu v Pragi

V naslednjih vrsticah bi hotel obrazložiti ne samo potrebo, temveč tudi možnost vseslovanskega filozofskega shoda, ki bi se vršil v Pragi.

V hipu, ko se hoče odpraviti vsako tajno »diplomacijo«, se mora tudi o vprašanju, katero nameravamo s temi vrsticami načeti, razpravljati pred vso javnostjo, tudi pred nestrokovnjaškimi krogi, kot o važnem kulturnem vprašanju. Ideja in predlog naj bi prišla tem potom kot kulturna zadeva pred čim bišo slovansko javnost.

*) Pisec tega članka polaga največjo važnost na to, da bi postali njegovi predlogi čim bolj znani in da bi dali povod za javno izmenjavo misli na najvišji podlagi. Vsled tega prosi vse slovanski tisk, dnevnike in smotre, da bi članek ponatisnili v celoti ali v izvadku ali da bi ga vsaj naznanili. Pisarna sporočila naj se pošiljajo na naslov pisca: Zagreb, vseučilišče.

Kdo bi mogel tajiti dejstvo, da se veliki slovanski svet v Evropi ni še primerno uveljavil v duševnem pogledu?

Samo na enem polju kulture, t. j. v lepi književnosti, se lahko govori o nekaki svetovni veljavi. Toda v najvišjem očitovanju kulture — v filozofiji — kako smo se držali na tem polju? Ali nismo zares sposobni, da bi pokazali svetu tudi to odlično in najvišje izpričevalo? Nimamo li mi slovanski narodi res svoje lastne filozofije in filozofske t. j. duševno sintetične kulture? Sebi samim in vsemu svetu bi morali vendar enkrat podati o tem kak račun.

Dejstvo je, da slovanska filozofija (ali, ako hočete, slovanske filozofije) v sedanjem hipu za ostali svet skoraj niti ne obstojajo.

Več slovanskih narodov je bilo do pred kratkim vključeno v tuje državne tvorbe. V tej stiski narodnega življenja jim je bilo vsako velikopotezno kulturno delo nemogoče. Sedaj pa imajo vsi Slovani svoje svobodne narodne države. Novo življenje se je začelo gibati. Postaja jasno, da je tam, kjer se je zdelo da ni nič, vendar nekaj bilo in da nekaj je, da nudi znana in priznana nadarjenost slovanskega plemena močno jamestvo za duševno proizvodnjo in da ni nas Slovane prav nič volja, da bi zaostajali v katerikoli kulturni panogi.

Slovanski shod za filozofijo, bodisi da bi se vršil v sedanjem hipu ali v dogledni bodočnosti, je kulturna potreba za vse slovanske narode. Po narodni in državni utrditvi Slovanstva v Evropi mora priti tudi do duševne konsolidacije Slovanstva, t. j. Slovanstvo mora manifestirati svoje zahteve po svetovni veljavi v duševnem pogledu. Čas za to je prišel in prvo besedo je vendar treba enkrat reči! Od katere strani naj pride pobuda, je potratno vprašanje, toda začetek je treba napraviti. Ravno v najvišji duševni sferi — daleč od ovrtačih vsakodnevnih trenj — se mora ustvariti podloga za tako manifestacijo slovanskega duha. Vsaj v tej sferi se mora dati naši duševni skupnosti in našim najvišjim stremljenjem viden izraz pred vsem svetom. Vsaj v tej sferi bi se morali odstraniti tradicionalni slovanski spori in tu lahko nastopi vse Slovanstvo kot velika skupnost. Z dveh vidikov ima v tem pogledu filozofija važno vlogo: kot sedaj možna podloga edinenja in občnem tudi kot vir krepihni idej za izdelavo bodočega širšega in realnejšega edinstva celokupnega slovanskega sveta. Posamezni slovanski narodi — razen Rusov — niso veliki. Nebeden izmed teh narodov se ne mara odredi gojenju svojega lastnega duha, ki pa je slovanski, dasi je različen od duha drugih slovanskih narodov. Od tod ravno prihaja zavaden ali nezavaden stremjenje po slovanski skupnosti, kajti samo v njej se more slovansko bistvo posameznih slovanskih narodov pojaviti kot nekaj velikega. Samo velika kulturna osredja lahko tudi ustvarijo nekaj res velikega. Ako kie, potem moramo ravno v filozofiji gledati da dosežemo to »veliko« potom sinteze — tu se moramo postaviti pred vsem svetom kot enota, tudi če mi drugače nudimo sliki politične in državne raztrganosti. Filozofija pa mora prevzeti za nas tudi določeno poslanstvo. Ona nam mora dati globlje pojme in nove kralje za slovansko življenje v bodočnosti in za njegove krajnje cilje. Po ostavitvi naših najbolj življenjskih pogojev za narodni razvoj nam mora filozofija pokazati smeri našega nadaljnjega hotenja. To je pač že v bistvu filozofije in v njeni kulturni funkciji.

Slovanski filozofski shod naj bi postal tudi močan jez proti materialistični pustoti in materialističnemu močvirju našega časa. Ravno iz filozofsko-aktivnih duhov mora priti ta odpor. Slovanski filozofi se morajo med seboj izpoznati in ustvarjati medsebojne stike za bodočnost. V tej duševni sferi se zares še najmanj poznamo. Ali ni prava ironija, da mi Slovani vemo nekaj filozofskega o samih sebi le potom nekakega »Überweg — Heineze«? Ali mora to ostati tako tudi v bodočnosti? Ali bi ne mogli in morali priti eni k drugim brez tujega posredovanja? Kar se mene tiče, sem iskal zasebnim potom povsod v velikem slovanskem svetu filozofske in sploh duševne stike ter sem jih tudi našel. Pri tem sem opazil, da so bili moji poskusi za vzpostavitev takih stikov sprejeti v čehoslovaškem, ruskem, poljskem in bolgarskem svetu z veliko pripravljeno, usluženostjo in celo navdušenostjo. Gre torej za potrebo in za željo po zvezh. In zakaj naj bi se to stremljenje in ta potreba ne zadovoljila v velikem okviru organiziranega medsebojnega izpoznavanja? Vsak Slovan, ki ga zanima višje duševno življenje, je poklican, da tako stvar podpira; vse svobodne slovanske države imajo naravnost moralno dolžnost, da prislojijo na pomoč. Nič ni dije od mene nego namen, da bi hotel propagirati nekaj stanovski shod, shod profesorjev filozofije. Ne, gre za stvar, ki naj pod vodstvom najboljših poklicanih postane splošno-slovanska kulturna in narodna zadeva.

Kje bi se dal tak načrt izdelati in uresničiti?

Praga sem omenil že v naslovu. Praga leži v sredini med severnim in južnim Slovanstvom; Praga je obenem vsled svoje zemljepisne lege slovansko okno v zapadno Evropo. Praga je eno prvih slovanskih središč z izdatnimi filozofskimi življenjem, s filozofskimi revijami in organizacijami. V Pragi živi Nestor slovanskih sociologov in filozofov Tomáš M. Masaryk, prvi predsednik čehoslovaške republike. Mnogo več razlogov bi veljalo tudi za Varšavo, ker so Poljaki pokazali med vsemi Slovani morda največ filozofskega življenja, toda Varšava nočem predlagati — vsaj za začetek ne — iz istega razloga, iz katerega ne predlagam Belgrada ali Zagreba v Jugoslaviji: iz narodna središča niso v zemljepisni sredini med slovanskim jugom in severom. Pozneje, v boljših časih, na katere pač smemo upati, lahko pridejo na vrsto tudi druge slovanske glavna mesta.

Nadaljna tehnična vprašanja »kako« in »kde« bi postala aktualna še le tedaj, ko bi bil gotov načelni sporazum o potrebi in možnosti. Nekaj pripravljani odbor, ki bi se nahajal v Pragi, bi lahko pretresal vsa ta vprašanja v sporazumu z zaupniki iz drugih slovanskih držav. Pripravljani odbor bi izdelal tudi program in utkrnil vse potrebno. Valed tega ne bom govoril dalje o tem. Le še nekaj bi rad omenil v podkrepitev svojih predlogov.

Tistim, ki so v stvar manj posvečeni bo potrebno pojasnilo, kaj je filozofski shod in kakšno so sploh shodi te vrste.

Shodi za filozofijo so povsem moderni pojavi; nekdanjih sholaštinskih razprav po raznih vseučiliščih ne moremo imenovati »shodi« ali »kongrese«. Kakor glede drugih kulturnih panog so prišli v zapadni Evropi na misel, da bi se držali mednarodni, v resnici pa franco-

slo-nemško-angleški filozofski shodi. Do danes je videla Evropa že več takih sestankov, in sicer je bil najpravi začetek 14 let pred svetovno vojno. Prvi mednarodni filozofski shod je bil sklican v Pariz (od 1. do 5. septembra 1900), drugi v Zenevo (od 4. do 8. septembra 1904), tretji v Heidelberg (od 1. do 5. septembra 1908) in četrti v Bologno (od 6. do 11. aprila 1911). Domeseno je bilo, da se bodo vršili shodi vsaka štiri leta in vsak v drugem mestu. Svetovna vojna je uničila vse te načrte. Od zadnjega shoda (v Bologni) do sedaj bi se bili morali vršiti vsaj trije taki shodi, toda od 1. 1911. ni bilo nobenega. Spor med evropskimi ljudstvi je razgaljal tudi filozofe. Ali bi v slučaju nadaljevanja bilo prišlo na vrsto tudi kako slovansko mesto, o tem

DNEVNE VESTI

Spričo novega bremena

Pozvali smo naše občine, naj se branijo spričo novega bremena, ki jim ga nalaga država posebno za vzdrževanje sodnijskih poslopij. Ta naš poziv se ne sme razumeti v smislu, da naj si občine v svojih prostetih in zahtevah postavijo cilj, da se dopuštni odlok umakne. To zahtevo prepričamo občinam iz stare kraljevine, ki gotovo tudi zavzamejo svoje stališče. Mi v svojem položaju ne smatramo tako zahtevo za primerno, ker vemo, da nobena vlada — in sedanja posebno ne — ne bi preklkala danes odlok, ki ga je večraj izdala. Pač pa je dolžnost naših občin, da opozorijo vlado na neoporečno dejstvo, da je treba pri vsakem novem davku misliti na to, ali ga bodo viri dohodkov mogli prenesti! Prav po domače rečeno: kdor hoče kravo molziti, ne sme pozabiti na krmiljenje. V tem smislu naj bi se gibal organiziran nastop naših občin! Mislimo, da ni dvoma, da bo le skupen nastop vseh naših občin — eventualno spodborno z italijanskimi občinami — imel izgleda na kak uspeh. Tri vprašanja so, na katera bi morale — po našem mnenju — občine opozoriti vlado in katerih rešitev bi morale absolutno zahtevati! Občine si morajo namreč predočevati, da so one le skupščina občanarjev in da je občinsko gospodarstvo v najtesnejši zvezi z gospodarskim stanjem posameznika. Dve vprašanja, kateri imamo v mislih, sta skupni vsej pokrajini, to je: gospodarska kriza in vprašanje vojne odškodnine. Vlada sicer ve, da se naša dežela giblje v težki gospodarski krizi. Ne zaveda pa se — vsaj znaki ne kažejo na to — da nobena pokrajina, oziroma gospodarska enota v Italiji ni tako dolgo in tako globoko v krizi, kakor so naše nove pokrajine. Če bi bilo nespametno zahtevati, naj odlok, izdan za vse Italijo, ne velja za nove pokrajine, ni pa nikakor nespametno opozoriti vlado, da je novo breme našim pokrajinam težje nego drugim in da je vsled tega potrebno, da ima vlada za nas poseben obzir, da je nam potrebna posebna pomoč! O vprašanju vojnih odškodnin pač se ni treba spuščati v podrobnosti. Vlada je pokazala, da se zaveda važnosti tega vprašanja in pokazala je tudi voljo, da ga reši. Toda eno je, česar vlada ne sme pozabiti. Občine bodo morale plačevati vzdrževalnino za sodna poslopja začeti s 1. julija. Zato mora vlada skrbeti za to, da se vojne odškodnine hitro izplačajo. Kajti tudi to je treba enkrat povedati, da je vse gospodarstvo mnogih in velikih okrožij naše dežele odvisno od vojnih odškodnin.

Tretje vprašanje, ki je, žalibog, v prvi vrsti slovensko-hrvatsko, je vprašanje izmenjave denarja. V tem vprašanju niso naše občine do sedaj direktno nastopile, čeravno se gotovo zavedajo življenjske važnosti tega vprašanja. Posebno sedaj, ko je — kakor že omenjeno — gospodarska kriza na vrhuncu in ko nam uradni list nespametno donša odloke o novih davčninah, se občine ne morejo več držati v rezervi in morajo uveljaviti svoj poseben položaj posredovalk med državno in državljani! Vlada mora enkrat spoznati, da je zaman njeno cicanje: zamenjava našega zadržane denarja je odprta račun, ki se mora poravnati! To ni samo materialna, ampak tudi moralna dolžnost vlade. Če se je mogla vlada odločiti, da podeli kot podpora, torej nekako daruje, eni sami tržaški ustanovi letno 5 milijonov lir, da nekoliko odpomore težkemu gospodarskemu stanju mesta Trsta, ji ne sme in ne more biti težko, da poravnava svoj dolg napram ostali pokrajini, ki šteje trikrat toliko prebivalstva, nego Trst in ki preživlja še hujšo krizo! Vemo, da vlada uredi vprašanje vojne odškodnine in zamenjave denarja, naj ve pa tudi, da v vsakim zavlačevanjem dela veliko škodo naši deželi in s tem posredno tudi državi.

Zupanstvom in cerkvenim oskrbništvom. V »Edinosti« smo objavili pred kratkim okrožnico kr. prefektуре z dne 24. aprila 1925, št. 9214/1548 odd. IX., s katero se naznanja javnim bitjem (zupanstvom, cerkvenim oskrbništvom, deželnim uradom itd.), da je rok za vlaganje prošenj, podlagan do 10. julija t. l. Isto notico je prinesla »Goriška Straža« in knezoškofijskii ordinarjat je razposlal cerkvenim oskrbništvom omenjeno okrožnico.

V zvezi s to okrožnico smo prejeli od strokovnjaške strani sledečo pojasnilo: »V izogib slabemu tomlačenju okrožnice je potrebno razjasniti, katere prošnje se imajo predložiti do 10. julija t. l.

Okrožnica se nanaša na točko 9 kr. odloka z dne 10. decembra 1922, št. 1722, katera se glasi dobesedno: — »V zmlisu točke 8. namestništvenga odloka z dne 8. junija 1919, št. 925 in kr. odloka 6. oktobra 1919, št. 2094, in v interesu javnih bitij se vzpostavljena in popravitvena dela mo-

se ne da nič reči. V resnici so bili dosedaj posamezni narodi in skupine narodov prepričani samim sebi. Mi smo bili že takrat prepričani samim sebi — kajti lahko se reče, da Slovani na onih shodih sploh niso bili zastopani — in danes smo še bolj. V tem dejstvu vidim stvarno upravičenost posebnega slovanskega filozofskega shoda. Kajti prišli smo ne v namen, da bi se odločili od ostalega sveta, temveč zato, da slednjič lahko stopimo v ta svet kot reprezentativna enota. In ne varajmo se: v filozofiji lahko dosežemo to samo in edino na ta način!

Spričo sedanjega položaja Slovanstva se zdi, da je prišel pravi hip: slovanski duh naj stopi pred svet v svojem polnem in obenem močnem obsegu.

rajo izvršiti neposredno (direttamente) po prizadetih, ali pa potom Vzpostavitevne Urada (Ufficio Ricostruzioni), če prizadeti prosijo za vzpostavo v teku 6 mesecev po objavi tega odloka.

V kr. odloku stoji jasno (kar v okrožnici tega ni), da imajo prizadeti (županstva, cerkvena oskrbništa itd.) predložiti prošnjo do 10. julija t. l., in sicer le oni, kateri žele oddati vzpostavitev svojih porušenih ali poškodovanih nepremičnih vladnemu vzpostavitevnemu uradu (Ufficio Ricostruzioni; prej Dipartimento Tecnico). Ta okrožnica se ne tiče prizadetih, ki žele izvršiti vzpostavitev v lastni režiji, kar dela večina naših občin in cerkvenih oskrbništev. Za poslednje zadostuje, ako so vložili naznanilo (denuncia) do 31. avgusta 1922., a za vlaganje izvršenih prošenj s cenitvami, načrti in proračuni in z drugimi potrebnimi listinami ni še nikjer določen rok. Zato se je le držati kr. odlokov z dne 1. sept. 1921, št. 1524, 5. okt. 1921, št. 1569 in okrožnice gen. civ. kom. z dne 10. aprila 1922, št. 921/2000, odd. LX.

Proces finančarjev v Milanu. Ze nekoliko dni zasleduje ves Milan z napetostjo proces, pri katerem sedi na obtožni klopi kapitan finančne straže Fava ter več finančnih stražnikov. Vsi so obtoženi nasilstev napram osebom, katere so aretirali in potem pridržali v ulici Manin, mesto da bi jih bili izročili sodnji. Nastopilo je kakih dvajset prič, katere so pripovedovale o brezsrčnem, krvavem pretepanju, opljuvanju in suvanju, kateremu so bile izpostavljene, kakor tudi, da so jim bile vsiljene različne izjave, ki niso odgovarjale resnici. Občinstvo polni pri obravnavah sodno dvorano in pri posebno težkih izpovedbah prič daje izraza svojemu ogorčenju, kar zopet povzroča opomine se strani predsednika ter ostre spopade med zagovorniki obtožencev in civilnih strank. O koncu procesa bomo poročali.

Povišek pri brzojavkah za inozemstvo v mesecu juniju. Tržaško pošto ravnateljstvo javlja, da bo znašal povisek pri brzojavkah, naslovljenih v inozemstvo v dobi od 1. do 30. junija, kateri se uterja iz naslova izenačenja tečajev, 320%.

Vzrajajte mladino in ne zastrupljajte jel! Z ozirom na našo tozadevno notico, v kateri smo pohvalno omenili proglaševanje mladinskega udruženja na mladino, naj se pridno učijo in pripravljajo za bodoče življenje, utegne zanimati, kar piše dr. Kokitsch v listu »Egerland« o istem važnem predmetu: Vojna in povojna doba je vse splošizirala in povzročila s tem tudi v šoli marsikatero opustošenje, proti kateremu bi se bili morali upreti na vsak način in z vsemi sredstvi. Dolžnost učiteljev in vzgojevalcev bi bila, da bi najostreje nastopili proti izrazkom, ki jih je rodilo sedanje politiziranje učencev. Soli je dolžnost, da vzgaja mladino v ljubezni do svojega naroda, ne pa negativno v sovražnosti proti drugim! Spominjam se časa, ko se je (med Nemci na Češkem) smatralo za narodno udajstvo, če se je kdo učil, kako-li govoriti češki! Kje bi bili danes, če bi se bil vsak izobraženec naučil jezik svojega soseda! Mari ne bi bilo danes marsikaj drugače, če bi se nam ne bilo zdelo tako grozno nevarno, stopati s tem sedom v stike in če bi se bili medsebojno spoznavali? Ne — bi bilo udajstvo! Sovražstvo se izrplja v mnogih besedah in ne gre dalje. Kajti pravega narodnega dela ne poznamo. Se je ljudi, ki vcepjajo mladim krivice nauke. Namen vzgoje ni, da se mladina politično okužuje. Ne v strankarsko-političnem, ne verskem, ne v narodnem pogledu. Sedanja čas zahteva pametnih in mislečnih mož in ne nosilcev raznih znakov. Prepričanje se nosi v prah in ne v gumbciji.

V teh mislih nemškega šolnika je vsebovana marsikatera grenka resnica tudi za naše kraje in razmere.

Društvene vesti

Športno društvo »Adria« priredi v nedeljo 3. junija 40-kilom. vzpodbujevalno kolesarsko dirko na progi: Bazovica, Padriče, Trebče, Optine, Sežana, Povir, Diavača, Lokev, Bazovica.

Znamenje za odhod od starta bo dano točno ob 15. uri. Maksimalen čas dirke je določen na 20 minut po prvodolu. Prvih pet kolesarjev bo S. D. A. nagradilo s krasnimi svečinjami. — Rok za vpisovanje k dirki je določen do sobote 2. junija. Priglasiti se je pri g. predsedniku Antonu Podbrščeku ali pri tajniku (Zerjal Dr., Guardella 801). Za šentjakobski okraj vpisuje M. D. P. — Sv. Jakob.

Kolesarji, pokažite, da pomujete napore društva in odzovite se v obilnem številu pozivu SDA. — Odbor.

Pevsko društvo »Kolo«. Danes vaja za ženski zbor v navadnih prostorih. — Odbor.

Nočometni odsek športnega društva »Adria« ima danes ob 20. redni sestanek. — Vodja.

Odborova seja »Organizacije oskrbnic vojnih sirot v Trstu« bo v soboto dne 2. junija t. l. Začetek točno ob 4. pop.

Planinsko društvo. Danes običajni sestanek v navadnih prostorih.

Planinsko društvo priredi dne 3. t. m. izlet na Učko. Odhod iz Trsta v soboto ob 18. do Lupoglave 20'42. Peš do Poklona 3 ure. Mal počitek. Od tu ponoči na vrh. Kjer se počaka solnčnega vshoda. Razgled z Učke je svetovno znan. Hrana in pijača iz nahrbtnika. Povratek se določi na vrhu.

Iz tržaškega življenja

S postelje je padel. Včeraj zjutraj okoli 3. so stariši prinesli v mestno bolnišnico 2-letnega sinčka Marijana Baschiera, stanujočega v ulici Ruggero Timeus št. 17. Orak je imel široko rano nad desnimi očesom, ki jo je bil zadobil pri padcu s postelje. Zdravnik je mame ranjcu obvezal rano ter ga nato prepustil domači oskrbi.

Dve nesreči pri delu. Mehanik Edmund Gombac, star 18 let, stanujoč v ulici Tesa št. 3, je včeraj popoldne, medtem ko je bil zaposlen pri nekem stroju v tovarni olja pri Sv. Andreju, prišel z desno roko med zobasto kolesje tega stroja. Mladenci je pri tem zadobil težke poškodbe na desni podlaktnici; kolesa so mu poleg tega razmesarila tudi nekatero kite.

Dobil je prvo pomoč od zdravnika resilne postaje, ki je bil telefoničnim poklican na lice mesta. Nato je bil ponesrečenec prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelki. Okreval bo v 3 tednih. — Kmalu po tem dogodku je bil zdravnik resilne postaje poklican v prostu loču Duca d'Aosta, kjer se je na parniku «Caterina Perko» pripetila druga nesreča. Tehničarja Virgilia Zennaro, starega 39 let, stanujočega pri Sv. Alojziju - Kjadinu št. 764, je namreč zadel poln koš premoga ter ga sunil v notranjost parnika. Mož si je pri padcu zlomil desno nogo v členku. Zdravnik mu je uravnal zlomljen ud, nato so ranjenca prepeljali v mestno bolnišnico. Tudi njegova so sprejeli v kirurški oddelki.

V Ameriko se je hotel odpeljati. 19-letni brezposelni mornar Peter Sodo, rodom iz Madrida, ni nimal denarja, da bi plačal vozovno za v Ameriko, zato se je pred večeršnjim skril na parniku «Presidente Wilson», z upanjem, da pride tako brezplačno v bogato deželo strica Sama. Toda imel je smolo, kajti pri pregledovanju parnika so ga iztaknili policijski agenti ter ga aretirali. Tako je mož, namesto v Ameriko, prišel v zapor v ulici Coroneo.

Zagovarjali se bo moral radi poskušane sleparije za znesek 1800 lir (toliko znaša prevozní listek tretjega razreda) v škodo paroplovne družbe «Cosulich».

Aretacija. Na podlagi aretacijskega naloga je bil pred sinočnjim aretirani neki Camillo Musina, doma iz mesta Arcircale v Siciliji. Mož se je z vso silo uprl aretaciji in policijski agenti so imeli dosti opravka z njim predno so vročekrvnega Sicilijana spravili na hladno v zapor v ul. Coroneo.

Ponarejen bankovec. Brezposelni Vladimir Samič, star 35 let, stanujoč na Pončani št. 136, je hotel pred sinočnjim razpečati v neki tobakarni v ul. Molino a vento ponarejeni 50-lirski bankovec. Tobakarnar je spoznal bankovec za ponarejen. Poklical je orožnika ter dal Samiča aretirati. Ker ta ni znal povedati, kje je dobil bankovec, je bil odveden v zapor v ul. Coroneo.

Samomor. V ulici dell'Eremo št. 126 je stanovala pri svoji družini 21-letna Marija Munton. Deklica je bila že delj časa videti zelo žalostna, menda zato, ker ji je pred kratkim umrla mati. Pred sinočnjim je deklica nenadoma izgubila iz stanovanja in nikdo ni vedel, kam je šla. Kako uro potem je njen brat hotel iti na stranišče, a se je močno začudil, ko je našel vrata zaprta od znotraj in se mu na njegovo trkanje ni nihče odzval. Istočasno je začutil močan duh po karbolni kislini. Sluteč kaj hudega, je pcklical na pomoč domače, ki so vdrli vrata v stranišče. Ob pogledu v stranišče so vsi navzoči prestrašeni ostrmeli: na tleh je ležala nepremično Marija. Njen obraz je bil smrtno bleđ, ustnice so ji bile ožgane. Zraven nje je bila steklenica z ostenki karbolne kisline. — Na lice mesta je bil poklican zdravnik resilne postaje, ki pa je težko uvidel, da je njegova pomoč zaman; deklica je bila umrla pred dobro uro vsled zastrupljenja.

Vesti z Goriškega

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici priredi v soboto, dne 2. t. m. in v nedeljo, dne 3. t. m. koncert v dvorani Trgovskega doma v Gorici. V soboto bo koncert zvečer ob pol osmih, v nedeljo ob 4. popoldne. S tem je omogočeno tudi prijateljem glasbe z dežele, da pridejo poslušati najnovejšo in močujo najboljšo delo priljubljene Sattnerja, kantato «V pepelnici noči». Skladba se vsled svoje obsežnosti in predpisane polnoštevilnega orkestra izvaja lahko le tam, kjer je poleg sposobnega zbora in solistov tudi dober orkester na razpolago. Dosedaj jo je izvajala samo Glasbena Matica v Ljubljani. Krasno so tudi druge točke sporeda; posebno bodo poslušalci hvaležni g. Bratužu za oba samospeva, ki ju je dal na spored. Po vojni se nismo imeli prilike slišati v Gorici moškega solista.

PODLISTEK

WILKIE COLLINS: Gospa v belem IZPOVEDBE GOSPICE HALCOMBE

Ali mislite, da sem govoril resnico, gospod Kyrle? sem ga vprašal, ko je končal z izpovedanjem. Kolikor se tiče vašega osebnega prepričanja je odgovoril, sem prepričan, da ste govorili resnico. Toda vi ste prišli k meni, kot svetovniku postavite. In kot poznavalec zakona vam moram reči, da nimate niti sence upanja za svoj stvar.

To je zelo hudo rečeno, gospod Kyrle. Izrazil se bom bolj jasno. Dokaz o smrti gospe Glyde je po vsem tem jasen in popoln. Tu je pričevanje njene tete, ki dokazuje, da je prispela v hišo grofa Fosca, tam obolela in umrla. Nadalje dokazuje zdravnikovo izpovedanje, da je bila smrt naravna. In potem še pogreb v Limmeridge in nagrobni napis. In vse to hočete ovrči. Kakšna dokazila imate vi s svoje strani, s katerimi bi podprli svojo trditve, da umrla in pokopana oseba ni gospa Glyde? Ali je gospi Halcombe napram lastniku umobolnice vzela v obrambo istovetnost

Spored koncerta v Gorici: 1.) Mendelsohn: Svatbena koračnica iz «Sen polnetne noči». Orkester. 2.) Emil Adamič: Bela breza. Mešani zbor. 3.) Rossini: Overtura iz opere «Seviljski brivec». Orkester. 4.) Pavčič: Če rdeče rože zapade sneg... Mešani zbor. 5.) a) Dev: Kanglica. b) Lajovic: Zavela je roža. Samospeva za tenor. Poje g. Josip Bratuž. 6.) P. H. Sattner: V pepelnici noči. Kantata za mešani zbor, soli in orkester.

Začetek: v soboto ob pol osmih zvečer, v nedeljo ob 4. popoldne. — Cenc: sedeži I. vrste in na balkonu po 10 L, II. vrste in na galeriji po 7 L, III. vrste po 5 L. Stojišča po 3 L. — Vstopnice so v predprodaji v Narodni Tiskarni v ulici Carducci št. 7. V zadnjem hipu smo bili iz Gorice telefonično obveščeni, da se sobotni koncert vsled tehničnih ovir v orkestru ne bo vršil. Vršil se bo samo koncert v nedeljo.

Smrtna kosa. V torek se je vršil pogreb gospe Oblak, matere g. dra. Oblaka, sodnika pri knaalski sodnji.

G. sodniku izrekamo ob tej težki zgubi naše iskreno sožalje.

Nov list. V soboto je izšla 1. številka tednika «Il Comento», ki napoveduje boj in neizprosno kritiko nezdravim goriskim razmeram. Pri vsem dolgem uvodnem članku uredništva si ni moglo ustvariti še jasne slike o namelih in ciljih tega lista. Mogoče bo druga številka bovejšaja in jasnejša. Vsekakor ga bomo toplo pozdravili, ako nam vsaj nekoliko razjasni temo, ki vlada v goriskem političnem življenju, če že to ni tema groba.

Poslano*)

PREKLIC.

Podpisana preključujem vse žaljive besede, ki sem jih izrekla v razburjenosti o Josipini Lenardon iz Sv. Ivana št. 1121. (292) Amalija Možina, Gropada 65.

* Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor mu zakon velja.

Mali oglasi

TRGOVINA z mešanim blagom na zelo prometnem kraju, se odda. Naslov pri upravnistvu. 767

SIVALNI stroj «Singer» zajamčen pet let, se prodaja na obroke, kupujejo se stari. Acquedotto 25. 768

50 LIR NAGRADE dobi oni, ki mi omogoči dobiti moje dvokolo nazaj, ki mi je bilo ukradeno v Ložah pri Vipavi dne 13. t. m. Kolo je znamke «Puch» št. 146774. Ivan Lavrenčič, Podraga, p. št. Vid pri Vipavi. 769

TRGOVSKA HISA, e nonadstropna, kraona, moderna, z velikim vrtom, je na prodaj. Natančnejša pojasnila v knjigarni J. Štoka, Trst, Via Milano 37. 770

NA PRODAJ lepo posestvo, 9% oralov veliko, z dvema oraloma vinograda, najlepša lega, 1/2 ure od postaje Slivnica pri Mariboru, 3 hiše, lepa klet e posodami, sadonosnik, travnik, polje in gozd. Cena 400.000 Din. Pojasnila daje Marija Koprivnik, Maribor, Badleva ulica 15, ali dr. A. Juvan, odvetnik, Aleksandrova cesta 18. 771

KROJAČNICA Ant. Jerič, Via Valdirivo 15/1 naznanja slav. občinstvu, da izdeluje obleke po znižanih cenah. 736

VELIKA ZALOGA sena, slame in ova po najnižjih cenah. Trdka via Udine 23. 754

POSTELJE 60, chiffoniers 200, nočne omarice 50, umivalniki 200, vzmeti, žimnice iz morske trave in polvolne, popolna soba 800. — Fonderia 3. 758

ZAKONCA brez otrok iščeta mesto vratarja. Naslov pri upravnistvu. 762

HISA v Trnovem št. 14 se prodaja pod ugodnimi pogoji, tudi na obroke. Bobek, Trnovolir. Bistrica. 764

IZREDNA PRILIKA. Dve mostni tehničnici, dvigneta do 5000 kg, rabljeni, v najboljšem stanju, se prodata po zmeraj ceni. Ing. Righi & Vidovih, Trst (8), Via Sanità 8, vogal Via Porporella. 765

POZOR! Krone, korale, zlati, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, via Madonna 10, I. 32

ZLAT, srebrni in papirnati denar se kupuje in prodaja po zmernih cenah. Menjalnica via Giacinte Gallina 2, (nasproti hotela Montecitorio). Telefon 31-27. Govori se slovensko. 25

KRONE L 1.70, goldinarji L 4.55, 5kronski komadi L 8.85, 20 kronski zlati L 81.— Via Ponders 6/I 44

SREBRO, zlato in briljante plača več kot drugi Pertot, via S. Francesco 15, II. 45

svoje sestře? Ali se je zatekla k postavnim sredstvom, da jo reši? Ne: ampak skrivaj je podkupil eno strežnico, da ji je pomagala ubežati. In ko je bolnica na takšen nedopusten način prišla do prostosti ter je bila predstavljen gospodu Fairlieju, ali jo je on prepoznal? ali je bil le za trenutek v dvomu o smrti svoje nečakinje? Ne. Ali jo je služabništvo prepoznalo? Ne. Ali je ostala tam, da bi branila svojo istovetnost ter se izpostavila nadaljnim preizkušnjam? Ne: skrivaj je bila odpeljana v London. Med tem časom ste jo tudi vi prepoznali; toda ali ste vi kakšen njen sorodnik, — ne, niti družinski prijatelj. Služabništvo je v protislovju z vami, gospod Fairlie je v protislovju z gospo Halcombe; in dozdevna gospa Glyde je sama s seboj v protislovju. Ona trdi, da je prenočila v neki hiši v Londonu. Toda vaše lastno pričevanje dokazuje, da ni položila noge na prag liste hiše in vi sami priznavate, da je njeno duševno stanje takšno, da ne more biti zaslišana in da ne more sama svoje zadeve zagovarjati. Da si prihrani čas, se ne bom spuščal v kritiko manj važnih točk obojestranskih pričevanj, ampak vas takom vprašam: Če bi prišla stvar pred sodišče, pred porotnike, katerih dolžnost je, da gledajo dejstva tako, kot se v resnici zde — kje imate svoje dokaze? Bil sem primoran počakati z odgovorom,

ZA KOPALI IN OBREZJE

nekoliko prikladnih ponudb

Oddelek za gospe

Kopalna obleka tricot, brez krila L 17.— Kopalna obleka tricot s krilom . . . 28.— Kopalna obleka tricot s krilom in hlačami posebej . . . 43.— Kopalna obleka tricot, volcna, brez krila . . . 50.—

Kopalna obleka, tricot, volnena, moderne oblike . . . 105.— Krila posamezna . . . 18.— Kopalna obleka, gabardine . . . 42.— Kopalna obleka, alpacas, zadnji vzorci . . . 95.— Kopalna obleka, svilena, zadnji vzorci . . . 160.—

Kopalni plašči, moderne barve . . . 85.— Kopalni plašči, fant. risbe . . . 150.— Kopalni čevlji . . . L 8.—, 9.— Kopalni čevlji, visoki . . . L 18.— Obrežni čevlji . . . 14.—

Za moške

Kopalna obleka v vseh oblikah L 9, 11.50, 13 Kopalna obleka, tricot, volnena L 32.— Kopalne hlače . . . L 7.—, 9.— Kopalne hlače tricot, volnena L 18.—, 20.— Kopalne čepice tricot . . . L 3.—, 6.50 Kopalne čepice, gumijeve, v vseh oblikah . . . L 10.— Piyamas, kopalni . . . 140.—

Za dečke

Kopalna obleka . . . L 7.80, 9.— Kopalne hlače . . . L 4.—, 5.—, 6.—

Za otroke

Kopalna obleka . . . L 7.—, 8.—, 9.— Kopalne hlače, razne barve . L 3.—, 4.— Kopalni čevlji . . . L 6.50

Za deklice

Kopalna obleka z naramnicami L 15.— Kopalna obleka s krilom . . . 27.50 Kopalna obleka, volnena . . . 50.— Kopalna obleka, oblike bajaca . . . 52.— Kopalni čevlji . . . 7.—

Blago na meter za kopalne obleke

Tibet, bombažast, za kopalne obleke 80 cm . . . L 6.— Percall, za kopalne obleke, 80 cm . . . 7.— Alpacas za kopalne obleke 120 cm . . . 25.— Taffetas, črn, za kopalne obleke . . . 25.— Pletenina, volnena, okrogla, za kopalne obleke . . . 68.—

Gebasto blago za plašče in piyamas

Novo barve, moderne, reklamna cena . . . L 28.— Belo dno na črte in kocke . . . 28.— Risbe, fantazija, zadnji vzorci, 150 cm . . . 48.—

Velika izbira kopalnih brisač. Velika izbira kopalnih čepic. Zadnji vzorci.

Corso V. E. III 16 Tel. 10-08

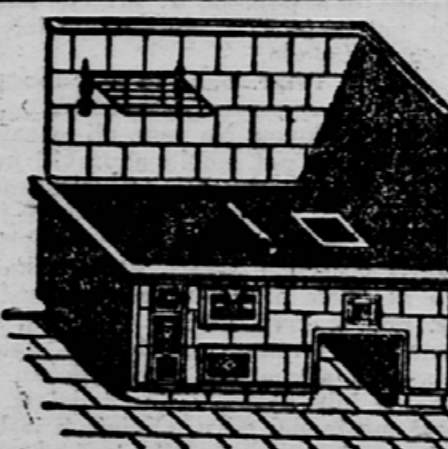
Corso V. E. III 16 Tel. 24-24

ÖHILER

GIOVANNI SFERZA Trst, Via S. Francesco d'Assisi 6.

Zaloga in izdelovalnica majoličnih in železnih peči in štedilnikov.

Izbera plošč za kuhinje, kopeli in klosete. Zaloga plošč iz tirolskega in navadnega litega železa, vrat in pečic za ognjišča. Izbera keramičnih in cementnih opek. Sprejemajo se naročila in popravljanja peči in štedilnikov. (50)

Pastificio Friulano Fratelli Menazzi - Udine

naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da je podelil zastopstvo z zalogo svojih izdelkov gospodu Umberto Pavanetto v Trstu, Via Valdirivo 38, tel. 21-19 za Trst, Istro, Dalmacijo in Reko. Velika zaloga otrobov in moke po zmernih cenah. (265)

neko pismo zanjo, ki ga je prejel advokat in ki je bilo nanjo naslovljeno. Ko sem šel iz hiše, se nisem ustavil in ne ozrl da ne bi padel v oči. Šel sem v smer enega najbolj tihih velikih trgov severno od Holborna, potem sem se ustavil in se ozrl na kakem mestu, odkoder sem mogel videti velik kos trotoarja. Na oglu tega sem videl dva moška, ki sta se tudi ustavila in se razgovarjala. Po kratkem uganjanju sem šel nazaj, da bi prišel mimo njiju. Ko sem prišel bliže, je šel eden izmed njiju proč, zavil je okoli ogla, ki je držal s trga na ulico. Drugi je obstal. Ko sem šel mimo njega, sem ga pogledal in sem takoj spoznal v njem enega onih mož, ki sta me zasledovala pred mojim odhodom iz Anglije. Če bi bil prost in bi smel slediti svojemu nagonu, bi bil najbrže začel s tem, da bi moža nagovoril in končal s tem, da bi ga pobil na tla. Toda bil sem primoran upoštevati posledice. Če bi zakrivil javen pregrešek, bi izročil najboljšo orožje v roke gospoda Persivala. Ni mi preostalo drugega, kakor da odgovorim na zvijačo z zvijačo. Obrnil sem v ulico, kjer je lagnil drugi mož in misloredne sem ga zapazil v nekem prehodnem oboku. Ta mi je bil vstavljen, zato sem bil vesel, da sem si mogel vsiliti njegovo zunanost za slučaj bodočih zasledovanj. Nato sem usmeril korake zopet proti severu, dokler nisem prispel v New-Road. Ko sem prišel tja, sem se obrnil proti zapadu (medtem sta me moža še vedno zasledovala) in sem čakal na nekem mestu, o katerem sem vedel, da je precej oddaljeno od postajališča kočij. Tu sem čakal, kdaj pridirja mimo hiter dvokoleselj. Čez n-kaj minut je prišel eden mimo. Skočil sem notri ter velk kočijažu, naj me naglo pelje v Hyde Park. Za mojim kolesjem ni bilo videti nobenega drugega, ki bi se ga utegnila poslužiti volhna. Videl sem, kako sta stekla na drugo stran ulice ter hitela za kolesjem do prihodnjega postajališča kočij. Toda bili smo že daleč naprej, in ko sem velk kočijažu ustavil in sem izstopil, ni mi bilo več nikjer videti. Šel sem skozi Hyde Park in se na odprti ravnini prepričal, da sem prost. Ko sem se končno obrnil proti domu, je bilo preteklo več ur in postalo je že temno. Marijana — me je sama pričakovala v svoji majhni sobi. Lavra je šla že spat. Izročil sem Marijani pismo. Njegova vsebina je bila sledeča: «Spoštljivo občudovanje — spoštljivo za vas in spoštljivo zame — me je napotilo, da vam pišem, kraona Marijana, v interesu vašega mira, da vam pošiljam dve tolažilni besedi: «Ne bojte se ničesar!

Slovensko kmetijsko društvo v Gorici zavzema v vedno večji meri ono važnostno razvoj kmetijskega gospodarstva v deželi, ki jo je že imelo pred vojno. Društvo, ki je vsled vojnih viharjev trpelo kot vse druge naše organizacije, je začelo takoj po sklenitvi premirja s svojim delovanjem. Ravno v prvih letih po vojni, ko je vladala pri nabavljanju kmetijskih potrebščin velika brezbriznost v vsej deželi, je društvo znalo prisrčno našim vinorejcem in poljedelcem potrebnih predmetov, ki so jim olajšali boj za obstanek v tistih dneih in ki bi drugače prav gotovo izostali. Danes je društvo zopet na trdih nogah. Krejko in požrtvovalno vsi svojo nalogo v edini namen pomagati našemu kmetijskemu ljudstvu do predvojnega blagostanja. V svojem dobro založenem skladišču v Gorici, Via Carlucci št. 6 ima vedno na razpolago vse kmetijske potrebšchine in sicer najboljše kakovosti po najugodnejših cenah. Posebno modra galica je zajamčeno čista.

Tudi drugače gre društvo našim ljudem jako rado na roko s svetom in dejanjem. Marsikdo je rešil že lep del svojih pridelkov, posebno vinskih, ker je ravnal po pridelih, dobljenih v društvenem uradu od izkušnega strokovnjaka. Razume se, da se more vsakdo, ki rabi kakšen svet ali navodilo, bodisi v strogo kmetijsko-strokovnih zadevah ali pa tudi v drugih vprašanih, zbranih s kmetijskim gospodarstvom, obrniti vedno ustmeno ali pisno na društveni urad v Gorici, Via Contavalle št. 7, kjer se mu radevolje postreže. Posebno sedaj, glede postopanja v vinom, bi ne bilo umestno omalovaževati te ugodne prilike. Priporočamo našim ljudem, da se v izdatni meri poslužujejo teh ugodnosti!

Iz Doberdoba. Okrajni solski svet v Trzinu je razpisal te dni v svojem področju mnogo učiteljskih mest. Med razpisanimi mesti so tudi mesta učitelja in učiteljice v Devinu in Istokoku v Doberdobi. Opozorjamo tem potom naše učiteljske organizacije, da poskrbe za primerne kandidate, ki naj kompetirajo za ta mesta. Okr. sol. svet v Trzinu se je namreč na prošnje t. b. občin, da se jim pošlje učiteljsko osobje, dosledno izgovarjal, da tega pri najboljši volji ne more narediti, ker ni nikogar, ki bi se potoevalo za ta mesta.

To opozorilo smo napisali predvsem iz kulturnih razlogov. V Doberdobi, kjer je bila pred vojno dvorazredna slovenska ljudska šola, je imela šolj podvržena mladina po voini vsega komaj par mesecev slovenski šolski pouk. Zatorej ni nikako čudo, da šoli podvržena mladina v Doberdobi ne zna ne čitati ne pisati. Na naši šoli je sicer nastavljen učitelj Sicilianec za pouk italijanščine, toda tudi njegovo delo ne rodi nikakih uspehov, kajti otroka je treba vzgojiti najprej v materinščini in šele potem se mu lahko vcepi tuj jezik. Iz teh razlogov upamo, da ne bo okrajni solski svet v Trzinu delal ovir onim kompetentom, ki bi se potoevalo za ta mesta. Višje navedeni izgovor okrajnega šolskega sveta ni namreč bil vedno resničen, kajti, ko so se javili prosilci, je odgovarjal, da mesta že oddana.

Je-li to močote? V Tolminu je razpisano mesto občinskega zdravnika, za katero se potočujejo trije prosilci: dr. Serjun, dr. Mermolja in poljski Zid dr. Herlinger, ki ni italijanski državljan, ker njegova opcija ni še rešena. Modri občinski očetje v Tolminu so se odločili, kakor čujemo, za poslednjega. Italijanske oblasti izganjajo našo inteligenco iz službe in sedaj smo prišli že tako daleč, da daje slovenska občina tujcu, ki niti italijanski državljan ni, prednost pred lastnimi rojaki.

Ne vemo kake pomisleke imajo tolminski občinski očetje glede dra. Serjuna; o dru. Mermolji pa pravijo, da je premlad.

Močote pa tiči pravi razlog tega zapostavljanja slovenskih zdravnikov kje drugje?

Tolminsko ljudstvo, ki je najbolj prizadeto pri tem imenovanju, bi moralo odločno protestirati proti temu čudnemu postopanju občinskega sveta.

Razpust občinskega sveta v Solkanu. Svoječasno smo poročali, da je bila v občinski upravi v Solkanu uvedena preiskava, ki pa ni prinesla viceprefekturi zavezanih uspehov, ker se je vršilo poslovanje v popolnem redu. Ker ni šlo brez palice, bo pa šlo s palico, si je mislil g. viceprefekt. Poklical je kratkoročno solkanskega župana g. Poberaja na viceprefekturo ter mu sporočil, da je občinski svet razpuščen in da bo občino upravljal komisar odv. Maticolo, uradnik goriške viceprefektore. Pri tem ga je baje še potolažil, da je sicer on trinajsti, toda še ne poslednji odstavljivi župan. S časom bomo docela pozabili da so bili nekdanj na svetu zakoni.

Deset mesecev za sedem kokoši. Marusič Josip iz Mirna je ukradel iz kokošnjaka Arturja Mozetiča 7 kokoši. Radi tega bo celih 10 mesecev lahko prepeval v zaporih ono znano pesemko: vse kokoši so neumne.

Z motociklom za motociklom. V nedeljo zvečer so ukradli trgovcu Ernestu Revelantu motocikelj vreden 5500 lir. Ker velja posebno v današnjih časih in v današnjih razmerah oni stari pregovor "Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal", se je vsedel okradeni Revelant z mehanikom Rizzi-jem na drug motocikelj in hajd proti Vidmu.

V Manzano sta naletela na dva slumljiva človeka in sta ju vprašala, ali sta morda opazila kakega človeka, ki se je vozil proti Vidmu na motornem kolesu z znamko "Bianchi". Med tem časom je opazil Rizzi v neprebrni bližini ukradeni motocikelj. Neznanca sta se takoj umaknila, sprožila sta 4 strele iz revolverja, ki na srečo niso nikogar zadeli, ter sta jo pobrisala v temno noč. Revelant in Rizzi sta se vsedla sedaj že vsak na svoj motocikelj in sta odkurila zadovoljna proti Gorici.

Vabilo na redni občni zbor "Bralnega in podpornega društva", ki se bo vršil dne 12. junija ob 8. uri zvečer v prostorih gostilne "Pri Maku" s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. sprememba pravil, 3. volitve novega odbora, 4. slučajnosti.

Opomba. — V slučaju nesklepčenosti se bo vršil po 14. dneih nov občni zbor, ki bo sklepčen ob vsakem številu članov.

Prizor na goriški sodnji. V terek se je imela vršiti na II. oddelku goriške sodnje razprava z zadevi Mozetič-Komel, ki je bila že trikrat prenesena. Pri prejšnjih razpravah so nastopale iste stranke, isti odvetniki, predsedoval je isti sodnik in razpravljalo se je v slovenščini, ker so bili vsi udeleženci Slovenci. Med tem časom pa je bil izdan ferman predsednika Brelicha, s katerim je ta gospod pregnal slovenščino iz goriške sodnje. Vloge pri tokovi razpravi so bile ravno tako razdeljene kot pri prejšnjih, toda ta razprava je imela docela drugo lice:

Sodnik odpravlja in vodi razpravo v italijanščini, odvetniki govorijo nekaj v slovenščini, česar sodnik uradno ne sme razumeti, čeravno je sam Slovenec. Stranke, ki poznajo že od

prejšnjih razprav sodnika, bulijo začudenost vanj in najbrže mislijo, da se mu je zmešalo. V razpravno dvorano vstopi priča, ki na italijanska vprašanja sodnika odgovarja, da ne zna italijanščine, sodnik-Slovenec pa ne sme znati slovenščine. Na obrazih vseh se bere vprašanje: kaj pa sedaj? ne vedo, ali naj se smejejo ali pa jočejo, kajti cela stvar je po eni strani zelo zabavna, po drugi pa hudo, hudo žalostna. Edino sodnik ni izgubil prisotnosti duha, ker so mu najbrže dali tozadevna navodila njegovi višji predstojniki, ki so se boji učeni gospodje in še pravičnejši sodniki. Oni, ki je vodi, lže tri razprave o isti zadevi in zasilaval priče v slovenščini, prihaja pri četrti razpravi v isti zadevi do zaključka, da je potreben tolmač, ki mu prevede slovensko izpoved priče na italijanski jezik in prenaša razpravo na nedolocen dan.

Slovenske vloge se zavrtačo že v vložišču. Predsednik goriške sodnje je izdal v terek ukaz, da ne sme sprejemati slovenskih vlog brez italijanskega prevoda. Prej je take vloge zavrtačle šele sodnik s posebnim sklepom, s katerim se je nalagalo stranki, da mora tekoni petih dni predložiti italijansko vlogo oziroma vsaj italijanski prevod.

Tudi v telefon goriške sodnje se ne sme več govoriti slovenski. Da bodo njegove zasluge za domovino še večje, je odredil g. Brelich, da se po telefonu goriške sodnje ne sme več govoriti slovenski. Baje utemeljuje svojo naredbo s tem, da se le iz dobrote dovoljuje govoriti privatnim strankam po sodniškem telefonu in da morajo vsled tega govoriti italijanski, če pa hočejo govoriti v slovenščini, jim je na razpolago javni telefon na pošti, ki naj si ga plačajo.

Idrija. (Vsem požarn. brambam v vednost). — Meseca junija bo praznovalo tukajšnje gasilno društvo izredno slavnost; polaganje in blagoslovjenje temeljnega kamena gasilnega doma, kateri bo popolnoma odgovarjal gasilstvu in mestu kot drugemu največjemu na Gorškem. Dolga je doba, v kateri se je vršil boj, kako priti do tako potrebnega in zaželjenega gasilnega doma. Leta in leta so pretekla in požarna bramba se je potikala po raznih shrambah, orodje raztreseno nekaj tu nekaj tam. Sedaj je vendar tudi nam zasijala zarja vstajenja ter naš bo rešila neprestanega preselevanja iz ene luknje v drugo.

Na dan 12. marca 1922. je sklicalo društvo izvanredni občni zbor. Na dnevnem redu je bilo tudi vprašanje, kako priti do gasilnega doma. Še isti dan je bil izvoljen odbor, kateri prevzame malo stvar izpeljati, potom nabiranja prostovoljnih darov od strani meščanov in občin v spodbudo. Vsa čast tudi g. županu Karlu Trevenu, kateri se je močno zanimal za našo stvar. Obljubil nam je, da bo stavba sigurno do jeseni 1923. gotova ter da nam bo stal vedno ob strani tudi nadalje. Marljivim nabirateljem se je posrečilo, oziroma jim je bilo občinstvo naklonjeno, da je po večjih in manjših prispevkih, po močnostih darovalcev, oziroma občanov, korporacij in nekaterih zavodov in občin okoliških nabrali svoto L. 4.321,35 ct. Nekateri zavodi so obljubili še znatnih podpor, ko se prične z delom, tudi posestniki iz okolice so se odzvali naši prošnji ter nam obljubili podpore v lesu, na kar jih vjdno še enkrat prosimo, da nam ostanejo zvesti sedaj, ko se bodo naši nabiralci javili pri njih tekoni mesec junija. Ob enem se obračamo tudi na one zavode, kateri so nam obljubili stati ob strani, da se odzovejo, kajti čas gradnje je tu. Stvar je obče koristna.

12. marca 1922. na dan občnega zbora so darovali kot prvi: g. župan Karol Treven L. 200, Fr. Hladnik L. 25, Matevž Jurman L. 20, Ant. Rejc L. 5. Še enkratna zahvala vsem, ki so darovali v namen gasilnega doma.

Na dan slavnosti vabimo vsa gasilna društva Jul. Krajine, da se udeležijo slavja v čim večjem številu z zastavami. Prosimo pa, da nam pošljete seznam, koliko oseb in posameznih društev bi se udeležilo. To je potrebno radi skupnega obeda in prenočišč. Naročila naj se pošiljajo na tajnika Koječ Filipa, Idrija št. 89.

Natančnejši program bomo pravočasno objavili potom časopisa in plakatiranja. Društveni praznik god sv. Florijana smo praznovali na dan 6. maja slovesno s sveto mašo in obedom ter defiliranjem pred povabljenimi zastopniki oblastev.

Pri obhodu in sv. maši je sodelovalo: "Delavsko godb. dr. Napreč", brezplačno v korist gas. doma. Tem potom se še enkrat najtopeje zahvaljuje omenjenemu godb. društvu odbor za zgradbo gas. doma. Ob enem pa prosim še druga godb. društva idrijska za prijazno naklonjenost in sodelovanje v isti namen.

Istega dne pop. ob 1. uri je bila vaja na trgu, potem pa je imelo društvo izlet v ožjem krogu v Zagodo.

Prizr. odb. za zgradbo gas. doma v Idriji.

Veleja v Bovcu. Ne vem, ali je naše društvo "Rombon" to pot moglo napraviti nesrečnejšo izbero, nego jo je z "Velejo". Bolj nehalne igre zlepa ni dobili. Cemu iskati stvari, ki samo tlačijo, ponižujejo, ko je baš pri nas tako krvavo potrebno stvari, ki človeka povzdignejo iz itak preumazane realnosti! "Velej" itak preveč srečujevmo v življenju, četudi ne ravno tako črnih "hudih duhov", kakor je Veleja. — Izvajanje igre je bilo dobro. "Veleja - Ana" je bila na višku in bi delala čast vsakemu mestnemu odru. "Velej" ji je bil vreden partner. Izborna sta bila tudi oba starca, ki prinašata vsaj malo v svojo območje. Tudi "Veleja - mati" je dobro pogodila svojo težko vlogo, samo malo preveč afektirana je bila, kar velja tudi za "Bogatina". A Peter naj bi imel več živahnosti in življenja in tudi Lenta, ki je bil sicer prav dober, je bil skoro premrt. — Scenerija in maske zelo dobre.

Na koncu nas je razveselil izredno številni moški zbor iz Loga in Strmca z dvema komadoma. Človeku v Bovcu tako dobro dé, če sliši lepo pesem, a žal da Bovčani v tem pogledu speli!

Književnost in umetnost

Nekoliko misli k protikritiki o koncertu pevškega zbora "Učit. zveze".

Jasna izpovedba lastnega mnenja vsakega je dobro došla, ako služi v prosep našega kulturnega napredka. Isto velja za strokovnjaka, kakor tudi za nestrokovnjaka. G. M. Logar si dovoljuje v "Edinosti" pretekle nedelje karati mojo kritiko o nastopu pevškega zbora "Učit. zveze" na Kontovelu, ter jo žigosati kot nestvarno in zgrešeno. Prepričan sem do dobra, da g. protikritik ni razumel moje ocene in da jo je zato tudi napačno tolmačil javnosti. Predstavlja me kot nekakega zarotnika, ki v svojo zabavo vali kamne na pot pevsk. zbora "Učit. zveze". Da se razumemo!

Gospod protikritik mi očita, da s svojo enostransko kritiko ustvarjam napačno javno mnenje s tem, da zamenjujem umetnostno in estetsko. Glede pojmov umetnosti in estetske boji povedano moje mnenje. Vskak plemenit ton na sebi je na splošno umetnost. Najbolj suhoparna etuda, preigrana na dobrem klavirju, četudi od pričetka do konca v enaki tonski sili — brez duše, recimo v forte — nudi poslušalcu gotov užitek. Celo lepo doneč zvon zmora ogreti dušo. Kaj čuda, da je vsem violinskim, klavirskim in pevskim metodam namen, da poleg duševne strani izurijo tudi plemenit ton, blagovzvočen in neoskrujen v vseh dinamičnih silah in v vseh možnih histrojih. Prav iz tega so izločena vsa godala nezmožna plemenitega tona, kakor n. pr. harmonika, bodisi tudi hromatičnega sistema, mandolina itd. iz učnega načrta na konservatorijih. Skratka, ne moremo si predstavljati umetnega proizvajanja brez lepega tona. Šaj nas skušnja učti, da zmaguje oni violinist, ki poseduje poleg bogate duše tudi lep ton, in oni dramatični igralec in pevec, ki svojo vlogo oživlja, ne samo mislično in duševno, temveč tudi z lepim tonom. Dozoreli sad prinaša torej samo kdor združuje umetnostno z umetniho. V zglede nam služi Sokolov, kapelnik potujočega ruskega zbora, ki je nedavno koncertiral v Trstu. On ni prinašal dozorelega sadu kljub temu, da so bile podane skladbe izdelane do potankosti, kljub temu torej, da se je njegova umetniha visoko povspela. Njegov sad ni bil dozorel, ker je bila vstvarjajoča duševna sila — to je umetnina — popolnoma prezrta. Temu nasproten pojav smo imeli pri koncertu pevsk. zbora "Učit. zveze" na Kontovelu. G. Srečko Kumar je bogata umetniška duša. V vsaki skladbi se je odprl celega v vsem svojem duševnem bogastvu. To je lahko tudi vsak čutil na zadnjem koncertu. Toda vsa njegova duševna sila se ni mogla dovolj v zboru uveljaviti. Bodi nam v dokaz "Bolest kovač", Marsikomu se je morda zdelo čudno, da sem pršitelval to pesem v svoji oceni k ne še zrelim za koncert. Če je bila v tej pesmi, v prednašanju, dobro zastopana duševna stran, torej umetnina, je bila zvočkova estetsična stran nedostopna. S tem, da je hotel g. Kumar doseči vsi ono strast, ki tiči v tej pesmi, je nagnal zbor v tako forcirane tona, da se je petje izobčilo na več mestih v kričanje in akordih. Zvok naj ostane tudi v silnih tonih v mejah estetike, podoban blagodemu zvonu, ker sicer pademo v naturalizem; umetniški čut poslušalca bi ne mogel sprejeti reproduciranega umotvora kot čisto umetnost. Če bi bila umetnina tako zastopana kot umetnina, bi bil učit. zbor prvi interpret Lajovicke glasbe umetnosti. Kdo bi mogel vsiliti čutu poslušalca božje razpoloženje pri Försterjevi "Z glasnim šumom..." če je moral celo razum posegati vmes in dopovedati čutu, da naj oprosti, saj pesem bi bila tečna hrana, če bi bila dovolj pripravljena! Ostajam pri svojem prepričanju, da sta umetnina in umetniha tako tesno navezani druga na drugo, da je pri izključitvi katerekoli teh dveh nemogoč popoln uspeh. Tega sem se tudi zavedal v svoji kritiki, kjer sem natančno ločil umetnino od umetnine. Tako sem poudarjal slabo tehnično stran pri štirih pesmih, pri katerih ni bila dosežena umetnina; nasprotno pa sem poudarjal, da je v treh Lajovicjevih pesmih zadhalo tuptam umetniško stremljenje. Jasno je, da bodi predvsem obdelana tehnična stran umotvora, kajti potom umetnina je močote podati umetnino. Resnična je pripomba g. protikritika, da je v umetniku polje življenja in da je vsako njegovo še nedovršeno ustvarjanje prepojevo z duševnostjo; toda z občutkom umetnika in z njegovo dobro voljo se poslušalec ne more zadovoljiti.

M. Steiner - Trst

F. odijalni:
Via Geppa 17
Via Pauliana 1 (vogal Piazza Libertà)

Fino pohišstvo in navadno za urade.
Vedno novi dohodi Največja solidnost
Prodaja z jamstvom Direktni uvoz
Pohišstvo vsake vrste v tranzitu brez carine.

M. Steiner - Trst

Via Geppa 17 (46)
Via Pauliana 1 (vogal Piazza Libertà)

VABILO

izredni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Sv. Petru na Krasu
reg. zadruge z neom. zavezo
ki se bo vršil
v nedeljo 10. junija 1923. ob 3. uri popoldne
v posojilnični hiši.

DNEVNI RED:
1.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2.) Volitev načelnštva in nadzorništva.
3.) Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor vsled nezadostnega števila udeležencev ne bil sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje, t. j. ob 3 1/2 uri popoldne drug občni zbor v istem prostoru in z istim dnevnim redom, ki bo sklepal pri vsakem številu udeležencev. (291)

Naročajte in širite „EDINOST“

ČEVLIARNICA FORCESSIN
Trst - Via Udine št. 2 (prej Belvedere).
Velika izbira obuvala za moške in ženske
Specialiteta: OTROŠKO OBUVALO.
Zapomnite si dobro naslov tvrčke

MILLO FENDERL
JE NAJBOLJŠE

TVRDKA GELOSA BENIAMINO & FIGLI
POHIŠTVO
lastnega izdelka v vsakem slogu. — Velika izbira
popolne opreme za hiše, pisarne in gostilne.
Brezkonkurenčne cene
Trst — Viale XX. Settembre 35 — Trst
(palača Eden)
Telefon 34-34 bis (87) Telefon 34-34 bis

JADRANSKA BANKA
CENTRALA TRST (1)

Delniška glavnica L 15.000.000 Rezerve L 5.100.000
Podružnice: Opatija, Zadar, Dunaj.
Affilirani zavodi: Jadranska Banka Beograd in njene podružnice: Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Jensec, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Novisad, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Tržič, Zagreb.

NEW-YORK: Frank Sakser State Bank
VALPARAISO: Banco Yugoslavo de Chile
Izvršuje vse bančne posle.
PREJEMA VLOGE
na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 3 3/4 %.
Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.
Daje v najem varnostne predale (safes)
Zavodovi uradi v Trstu:
Via Cassa di Risparmio šte. 5 — Via S. Nicolò šte. 9
Telefon št. 1463, 1793, 2676. Pkopajna posluje od 9.30 do 12.30 in od 14.30 do 16.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ
Dr. Cicero Michelangelo
Postojna (vila Jurca)
tehnični vodja Herry Fiel
Od 9 do 12. (52)

Valuta na tržniški trgu.
V Trstu dne 30. maja 1923.

ogreke krome	0.8750-0.4250
avstrijske krome	0.0290-0.0310
čehoslovaške krome	0.2750-0.3250
dinarji	23.90-24.10
lejt	11.25-11.75
marke	0.0325-0.0360
dolarji	21.05-21.20
francoški franki	139.25-139.75
švicarski franki	378.-380.-
angleški funti papirni	97.75-98.-

M. Steiner - Trst
F. odijalni:
Via Geppa 17
Via Pauliana 1 (vogal Piazza Libertà)

M. Steiner - Trst
Via Geppa 17 (46)
Via Pauliana 1 (vogal Piazza Libertà)

VABILO

izredni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Sv. Petru na Krasu
reg. zadruge z neom. zavezo
ki se bo vršil
v nedeljo 10. junija 1923. ob 3. uri popoldne
v posojilnični hiši.

DNEVNI RED:
1.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2.) Volitev načelnštva in nadzorništva.
3.) Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor vsled nezadostnega števila udeležencev ne bil sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje, t. j. ob 3 1/2 uri popoldne drug občni zbor v istem prostoru in z istim dnevnim redom, ki bo sklepal pri vsakem številu udeležencev. (291)

Naročajte in širite „EDINOST“

ČEVLIARNICA FORCESSIN
Trst - Via Udine št. 2 (prej Belvedere).
Velika izbira obuvala za moške in ženske
Specialiteta: OTROŠKO OBUVALO.
Zapomnite si dobro naslov tvrčke

MILLO FENDERL
JE NAJBOLJŠE

TVRDKA GELOSA BENIAMINO & FIGLI
POHIŠTVO
lastnega izdelka v vsakem slogu. — Velika izbira
popolne opreme za hiše, pisarne in gostilne.
Brezkonkurenčne cene
Trst — Viale XX. Settembre 35 — Trst
(palača Eden)
Telefon 34-34 bis (87) Telefon 34-34 bis

JADRANSKA BANKA
CENTRALA TRST (1)

Delniška glavnica L 15.000.000 Rezerve L 5.100.000
Podružnice: Opatija, Zadar, Dunaj.
Affilirani zavodi: Jadranska Banka Beograd in njene podružnice: Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Jensec, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Novisad, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Tržič, Zagreb.

NEW-YORK: Frank Sakser State Bank
VALPARAISO: Banco Yugoslavo de Chile
Izvršuje vse bančne posle.
PREJEMA VLOGE
na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 3 3/4 %.
Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.
Daje v najem varnostne predale (safes)
Zavodovi uradi v Trstu:
Via Cassa di Risparmio šte. 5 — Via S. Nicolò šte. 9
Telefon št. 1463, 1793, 2676. Pkopajna posluje od 9.30 do 12.30 in od 14.30 do 16.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ
Dr. Cicero Michelangelo
Postojna (vila Jurca)
tehnični vodja Herry Fiel
Od 9 do 12. (52)

Valuta na tržniški trgu.
V Trstu dne 30. maja 1923.

ogreke krome	0.8750-0.4250
avstrijske krome	0.0290-0.0310
čehoslovaške krome	0.2750-0.3250
dinarji	23.90-24.10
lejt	11.25-11.75
marke	0.0325-0.0360
dolarji	21.05-21.20
francoški franki	139.25-139.75
švicarski franki	378.-380.-
angleški funti papirni	97.75-98.-

MED. UNIV. (224)
Dr. RADO SFILIGOJ
v Gorici, se je preselil
v Via Mameli (Via Scuole) št. 8
(tik stare gimnazije)
ter sprejema za kirurgijo, porodništvo
in ženske bolezni od 9-11 in 2-3.

Vsak kmetovalec
bi moral imeti decimaino tehtnico najboljšee
čehoslovaške tovarne:
decimaina tehtnica, ki dvigne do 100 kg L. 140.—
150 kg L. 180.—

Ing. Righi & M. Vidovich
Trst (8) Via Sanità 8 (vogal Via Porporella)

Trgovsko-obrtna zadruga
v Trstu

registrovana zadr. z neomejenim jamstvom
Ulica Pier Luigi da Palestrina št. 4, I.
Obrestuje navadne hranilne vloge po

5%
vloge, vezane na trimesečno odpoved
po 5 1/2 % ako znašajo 20-30.000 Lit.
po 6 % ako znašajo 30-40.000 "
po 6 1/2 % ako presegajo 40.000 "

Trgovcem odprta tekoče čekovne račune
Posoja hranilne pušice na dom.
Za varnost vlog jamči poleg lastnega
premoženja nad 2300 zadržnikov,
vredno nad 50 milijonov lir.
Daje posojila na poroštvu, zastavo
vrednostnih papirjev all dragocenosti.

Uradne ure od 8—13.
Tel. št. 16-04. Tel. št. 16-04.